

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 31 тамыздағы N 918 қаулысына толықтыру енгізу және Қазақстан Республикасы Үкіметінің кейбір шешімдерінің күші жойылды деп тану туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2005 жылғы 12 сәуірдегі N 333 Қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. **Күші жойылды - ҚР Үкіметінің 2009.09.19. N 1411 Қаулысымен.**

2. Мыналардың:

1) "Қазақстан Республикасының 2004 - 2006 жылдарға арналған республикалық бюджетінің болжамды көрсеткіштері туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 12 қыркүйектегі N 927 қаулысының ;

2) "Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 12 қыркүйектегі N 927 қаулысына өзгеріс енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 7 мамырдағы N 515 қаулысының күші жойылды деп танылсын.

3. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының

Премьер-Министрі

Қ а з а қ с т а н

Р е с п у б л и к а с ы

Ү к і м е т і н і ң

2 0 0 5 ж ы л ғ ы 1 2

с ә у і р д е г і

N 3 3 3 қ а у л ы с ы н а

қ о с ы м ш а

5. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2005 - 2007 жылдарға арналған орта мерзімді фискалдық саясатын нақтылау

2004 жылы мемлекеттік бюджетті атқару қорытындылары, 2005 - 2007 жылдарға арналған аса маңызды макроэкономикалық көрсеткіштерді нақтылау және Мемлекет басшысының 2005 жылғы 18 ақпанда Қазақстан Республикасының Парламенті палаталарының бірлескен мәжілісінде "Қазақстан экономикалық, әлеуметтік және саяси жедел жаңару жолында" атты Қазақстан халқына арнаған Жолдаумен сөз сөйлеуі Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2005 - 2007 жылдарға арналған орта мерзімді фискалдық саясатын (бұдан әрі - бекітілген орта мерзімді фискалдық саясат) нақтылауға негіз болды.

Бұдан басқа, "2005 жылға арналған республикалық бюджет туралы" Қазақстан

Республикасы Заңының жобасын Қазақстан Республикасының Парламентінде қараған кезде Қазақстан Республикасы Үкіметінің фискалдық саясатына және аталған заң жобасына өзгерістер енгізілді.

"2005 жылға арналған республикалық бюджет туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Бюджет кодексінің, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 31 тамыздағы N 917 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуының 2005 - 2007 жылдарға арналған орта мерзімді жоспары мен 2 және 3-бөлімдерде берілген бекітілген орта мерзімді фискалдық саясат негізінде әзірленді.

2005 жылға арналған республикалық бюджет жобасының өлшемдері: түсімдер - 1135,8 млрд. теңге (ЖІӨ-ге 19,4 %), шығыстар - 1223,6 млрд. теңге (ЖІӨ-ге 20,9 %) құрады. Тапшылық 87,8 млрд. теңге немесе ЖІӨ-нің болжамды деңгейіне 1,5 % (5 850 млрд. теңге) мөлшерінде жоспарланды.

Қазақстан Республикасының Парламентінде 2005 жылға арналған республикалық бюджет жобасын қарау нәтижесінде салық заңнамасына корпорациялық табыс салығы мен қосылған құн салығы бойынша енгізілген өзгерістер есебінен кіріс бөлігі 5,055 млрд. теңгеге ұлғайтылды.

Республикалық бюджет тапшылығы 13,7 млрд. теңгеге ұлғайтылды және 101,4 млрд. теңге немесе ЖІӨ-ге 1,7 % құрады.

Бюджеттің кіріс бөлігін ұлғайту жекелеген шығыс түрлерін қысқарту, сондай-ақ бюджет тапшылығын ұлғайту есебінен түскен қаржы қаражатының қосымша көлемі:

Алматы қаласындағы білім беру және денсаулық сақтау объектілерінің сейсмотұрақтылығын күшейтуге;

тыл еңбеккерлерінің арнайы мемлекеттік жәрдемақыларын 1 айлық есептік көрсеткішке дейін ұлғайтуға;

ауылдық елді мекендердің ауыз сумен жабдықтау объектілерін салуға және қайта жаңартуға;

білім беру объектілерін салуға;

Астана қаласында көлік инфрақұрылымын дамытуға;

Оңтүстік Қазақстан тұтынушыларын энергиямен тұрақты жабдықтауды қамтамасыз етуге жіберілді.

Бұдан басқа, Мемлекет басшысының тапсырмасын орындау үшін 2005 жылға арналған республикалық бюджетте 13,2 млрд. теңге мемлекетаралық инвестициялық банк құруға жіберілді. Банктің жарғылық капиталына Қазақстан Республикасының қатысуы банкке қатысушы мемлекеттердің рыноктық экономикасының қалыптасуына және дамуына, экономикалық өсуге және инвестициялық қызметті жүзеге асыру жолымен өзара сауда-экономикалық байланыстарды кеңейтуге ықпал ететін болады.

Тұтастай алғанда, бюджет жобасының шығыс бөлігі (шығындар және қаржы активтерін сатып алу) 18,7 млрд. теңгеге ұлғайтылды.

Бюджет кодексіне сәйкес 2005 жылға арналған республикалық бюджет жаңа бюджет құрылымы бойынша қалыптастырылды және мынадай көлемде бекітілді:

1) кірістер - 1128,4 млрд. теңге немесе ЖІӨ-ге 19,3 %, оның ішінде салықтық түсімдер - 984,2 млрд. теңге;

2) шығындар - 1089,5 млрд. теңге немесе ЖІӨ-ге 18,6%;

3) операциялық сальдо (кірістер мен шығындар арасындағы айырма) - 39,0 млрд. теңге ;

4) таза бюджеттік кредит беру - 54,1 млрд. теңге;

5) қаржы активтерімен жасалатын операциялар бойынша сальдо - 86,3 млрд. теңге;

6) бюджет тапшылығы - 101,4 млрд. теңге немесе ЖІӨ-ге 1,7%.

6-кестеде Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 31 тамыздағы N 920 қаулысымен Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің қарауына ұсынылған 2005 жылға арналған республикалық бюджет жобасының, "2005 жылға арналған республикалық бюджет туралы" 2004 жылғы 2 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңымен бекітілген 2005 жылға арналған республикалық бюджеттің негізгі өлшемдері және Қазақстан Республикасының Парламенті қабылдаған бюджет жобасына түзетулер келтірілген.

6-кесте

2005 жылға арналған бекітілген республикалық бюджет

Атауы	2004 жылғы 31 тамызда Қазақстан Республикасының Парламентіне енгізілген республикалық бюджет жобасы		"2005 жылға арналған республикалық бюджет туралы" 2004 жылғы 2 желтоқсан- дағы ҚРЗ		бюджет жоба- сына түзе- тулер млрд. теңге
	млрд. теңге	ЖІӨ-ге %-бен	млрд. теңге	ЖІӨ-ге %-бен	
Кірістер	1123,4	19,2	1128,4	19,3	5,1
Салықтық түсімдер	979,2	16,7	984,2	16,8	5,0
Салықтық емес түсімдер	36,9	0,6	37,0	0,6	0,1
Шығындар	1075,5	18,4	1089,5	18,6	13,9
Операциялық сальдо	47,9	0,8	39,0	0,7	-8,9
Таза бюджеттік кредит беру	54,1	0,9	54,1	0,9	0,9
Бюджеттік кредиттер	64,5	1,1	64,5	1,1	1,1
Бюджеттік кредиттерді	10,4	0,2	10,4	0,2	0,2
ө т е у					
Қаржы активтерімен жасалатын операциялар	81,5	1,4	86,3	1,5	4,8

б о й ы н ш а	с а л ь д о				
Қаржы активтерін сатып алу	83,5	1,4	88,3	1,5	4,8
Мемлекеттің қаржы активтерін		2,0			2,0
т ү с і м д е р	с а т у д а н		т ү с е т і н		
Бюджет тапшылығы (п р о ф и ц и т і)	-87,8	-1,5	-101,4	-1,7	13,7

Бекітілген орта мерзімді фискалдық саясат бойынша ЖІӨ болжамы, млрд. теңге 5850

5.1. Елдің 2004 жылғы әлеуметтік-экономикалық дамуын талдау.

2004 жылы ЖІӨ нақты өсуі 9,4 % құрады және көлемнің өнеркәсіпте 10%-ға, құрылыста - 11,2%-ға ұлғаюымен қамтамасыз етілді. Қызметтер секторында көліктің барлық түрімен жүктерді тасымалдау көлемі 9%-ға, байланыс - 32%-ға, сауда - 10,4%-ға ұлғайтылды. Ауыл шаруашылығы жалпы өнімінің көлемі 2003 жылдың деңгейіне 100,1 % құрады.

Инфляцияның деңгейі жыл бойы орта есеппен 6,9 % мөлшерінде қалыптасты.

2004 жылы сыртқы тауар рыноктарында мұнайға және металлургиялық өнеркәсіп өнімінің жоғары бағаларымен қатар әлемдік экономиканың өсуі қазақстандық тауарлардың экспортына ықпал етті.

Ауқымды шетел қарыз капиталының келіп түсуімен қатар экспорттан түскен валюталық түсімдер ішкі валюта рыногындағы шетелдік валютаның артық ұсынысына себеп болды. Теңгенің АҚШ долларына қатысты айырбас бағамының номиналды қымбаттауы ішкі валюта рыногына көрсетілген қысымның салдары болды. 2004 жыл ішіндегі теңгенің орташа өлшемдік айырбас бағамы бір долларға 136,04 теңгені құрады. Жыл басынан бастап теңге номиналды мәнде АҚШ долларына қарағанда 9,3 %-ға нығайды. Теңгенің айырбас бағамының АҚШ долларына нақты нығайуы 2004 жылы 5,3 % құрады.

Ішкі сұраныстың ұлғаюы мен теңгенің айырбас бағамының АҚШ долларына қатысты нығайуы салдарынан импорт көлемі өсті.

Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігінің (бұдан әрі - Министрлік) бағалауы бойынша тауарлар экспорты (ФОБ) 20537 млн. АҚШ долларын, тауарлар импорты (ФОБ) - 13783,4 млн. АҚШ долларын, өсу тиісінше 55,6 % және 52,6 % құрады. 2004 жылы сауда теңгерімінің оң сальдосы 2003 жылмен салыстырғанда 61,9 %-ға ұлғайды және Министрліктің бағалауы бойынша 6753,6 млн. АҚШ долларына жетті.

Мұнай өңдеу саласындағы шетелдік инвесторлардың қатысуымен ірі инвестициялық жобаларды, Индустриялық-инновациялық стратегияны іске асыру, сондай-ақ бірқатар салалық бағдарламаларды жүзеге асыру экономикаға тартылған

инвестициялардың көлемін жоғары деңгейде сақтап қалуға мүмкіндік берді. 2003 жылмен салыстырғанда 2004 жылы негізгі капиталға инвестициялар 10,6 %-ға ұлғайды.

5.2. Елдің әлеуметтік-экономикалық дамуының 2005 - 2007 жылдарға арналған негізгі көрсеткіштерінің нақтыланған болжамы.

Бекітілген орта мерзімді фискалдық саясат экономика дамуының, Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуының 2005 - 2007 жылдарға арналған бекітілген орта мерзімді жоспарының базалық сценарийіне негізделген.

Әлемдік тауар рыноктарындағы қолайлы жағдай, макроэкономикалық тұрақтылық, елде жүргізіліп отырған тиімді экономикалық саясат, халықтың өмір сүру деңгейінің жақсаруы нәтижесінде ішкі сұраныстың артуы, өндіріс секторының тұрақты жұмысы, инвестициялық климаттың жақсаруы экономика дамуының жоғары қарқынына себеп болды, бұл негізгі макроэкономикалық көрсеткіштерді қайта қарау үшін негіз болып т а б ы л д ы .

Болжамды көрсеткіштердің ұлғаюына ықпал еткен негізгі факторлар мынадай: 2004 жылғы неғұрлым жоғары нақты база, экспорт тауарларына арналған қолайлы конъюнктура, тауарлар мен қызметтер өндірісінің неғұрлым жоғары өсу қарқыны.

2005 - 2007 жылдарға арналған ЖІӨ-нің болжамы ұлғаю жағына қарай нақтыланды және 2005 жылы - 6580 млрд. теңге, 2006 жылы - 7808 млрд. теңге және 2007 жылы - 8 8 9 2 м л р д . т е ñ г е қ ұ р а й д ы .

2005-2007 жылдары инфляцияның орташа жылдық деңгейі бекітілген орта мерзімді фискалдық саясатқа есептеулерде ескерілген 4,1 - 6,5 %-ға қарағанда, 5 - 7 % аралығында қалыптасады. Оған мұнайға және металдарға әлемдік бағаның жоғары деңгейі, шетелдік капиталдың келуі, сондай-ақ бюджеттен мемлекеттік қызметшілер мен бюджет салаларының қызметкерлеріне жалақының, зейнетақының, жәрдемақылар мен басқа да әлеуметтік төлемдердің артуы ықпал етуі мүмкін.

Соңғы жылдары қалыптасқан мұнай өңдеу секторындағы өсу үрдісін негізге ала отырып, 2005 - 2007 жылдарға арналған мұнайға әлемдік бағаның болжамы нақтыланды. Базалық сценарий мұнайға әлемдік бағаларды бекітілген орта мерзімді фискалдық саясатқа есептеулерде ескерілген бір баррель үшін 28,5 - 32,9 АҚШ долларына қарағанда, бір баррель үшін 40 - 42 АҚШ доллары аралығында көздейді.

Мұнайға экспорттық бағалар бекітілген орта мерзімді фискалдық саясатқа есептеулерде ескерілген бір баррель үшін 21,4 - 24,7 АҚШ долларына қарағанда 30 - 31,5 АҚШ доллары деңгейінде тұрақтанады.

Сауда теңгерімінің оң сальдосы жылына орта есеппен 5,6 млрд. жуық АҚШ д о л л а р ы н қ ұ р а й д ы .

Мұнайға жоғары бағалар инвестициялардың құйылуына, өнеркәсіптік өнімдер, көліктік қызметтер көлемінің, сондай-ақ ауыл шаруашылығы жалпы өнімінің өсуіне оң ықпал етеді.

7-кесте

**Қазақстан Республикасының 2005 - 2007 жылдарға
арналған макроэкономикалық көрсеткіштерінің болжамы
(базалық сценарий)**

Атауы	2004 есеп	2005 баға	2006 болжам	2007 болжам
1	2	3	4	5
ЖІӨ, млрд. теңге	5542	6580	7808	8892
ЖІӨ-нің алдағы жылға %-бен нақты өзгеруі	109,4	108	108	108,3
ЖІӨ дефляторы, %	109,9	110	109,8	105,2
ЖІӨ, млрд. АҚШ долл.	40,7	50,6	61,5	71,7
Халықтың жан басына шаққанда ЖІӨ, АҚШ долл.	2697	3352,8	4041,8	4681
Тұтыну бағалары индексі, %				
Жылына орта есеппен	6,9	5-7	5-7	5-7
Тауарлар экспорты млн. АҚШ долл. (ФОб)	20537	22857,9	23386,3	24196,2
Тауарлар импорты млн. АҚШ долл. (ФОб)	13783,4	14976,6	18254,7	19635,1
Сауда теңгерімі, млн. АҚШ долл.	6753,6	7881,3	5131,6	4561,1
Негізгі капиталға инвестициялар				
Алдағы жылға %-бен	110,6	112	115	114
Ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің көлемі, млрд. теңге	693,3	738,4	791,7	841,5
алдағы жылға %-бен	100,1	102,7	102,9	102,9
Өндірістік өнімнің көлемі, млрд. теңге	3733,8	4294,4	4624,3	5056,6
алдағы жылға %-бен	110	107,1	106,2	106,3
Мұнай мен газ конденсатын өндіру, млн. тонна	59,4	64	68	72
оның ішінде экспорт, млн. тонна	52,4	54,4	55,1	58,7
Мұнайға әлемдік баға (Brent қоспасы), бір баррель АҚШ доллары	38,3	42	41	40
Мұнайға экспорттық баға бір баррель үшін АҚШ доллары	28,7	31,5	30,8	30

Құрылыс, млрд. теңге	687,8	828,5	997,9	1217,9
алдағы жылға %-бен	111,2	109,5	109,5	110
Көлік қызметтері, млрд. теңге	1180,8	1367,5	1589,9	1854,8
алдағы жылға %-бен	109	107,2	109	109
Байланыс, млрд. теңге	172,4	217,3	273,7	341,6
алдағы жылға %-бен	132	120	120	120
Сауда, млрд. теңге	1117,8	1279,3	1498,9	1747,7
алдағы жылға %-бен	110,4	109	109,5	110

5.3. Салық және бюджет саясаты.

Мемлекет басшысының "Қазақстан экономикалық әлеуметтік және саяси жедел жаңару жолында" атты Қазақстан халқына Жолдауының (бұдан әрі - Жолдау) басты мақсаты саясатта, экономикада және азаматтардың әлеуметтік қорғалушылығын бір мезгілде арттыра отырып, әлеуметтік салада, олардың әл-ауқатын өсіруде, шағын және орта бизнесті дамытуда ауқымды реформалар жүргізу, сондай-ақ Қазақстанның көп ұлтты және көп конфессиялы халқына қатысты жатсынбаушылық саясатын жалғастыру

б о л ы п т а б ы л а д ы .

Мемлекеттің салық саясаты тұтастай алғанда, бекітілген орта мерзімді фискалдық саясаттың міндеттері шеңберінде жүзеге асырылатын болады. Сонымен қатар, Жолдауда атап көрсетілгендей, мемлекет кәсіпкерлік ортаның бастамашылықтарын іске асыру үшін қолайлы жағдайлар жасауы тиіс.

Осыған байланысты, әзірленіп жатқан Қазақстан Республикасының шағын және орта кәсіпкерлігін дамыту жөніндегі жедел шаралар бағдарламасына сәйкес салық заңнамасын жетілдірудің негізгі бағыттарына қосымша іс-шаралар енгізілді:

шағын кәсіпкерлік субъектілері үшін арнаулы салық режимін қолдану саласын кеңейту және салықтық жүктемені азайту, сондай-ақ оларды инвестициялар, ең алдымен экономиканың шикізаттық емес секторына салуға тарту шараларын қабылдау;

өткізу бойынша ең төмен айналыс мөлшерін ұлғайту, ол өскен жағдайда салық төлеуші қосылған құн салығы бойынша есепке тұруға міндетті.

Сөйтіп, салық жүйесі экономикалық реттеуіш ретінде жұмыс орындарының санын, өндірілетін жұмыс пен көрсетілетін қызметтер көлемінің ұлғаюын қамтамасыз ете отырып, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілер санының өсуін ынталандыратын

б о л а д ы .

Тұтастай алғанда, орта мерзімді кезеңде мемлекет жүргізетін бюджет саясатының жалпы бағыты сақталады және Мемлекет басшысы мен Қазақстан Республикасының Үкіметі бекіткен стратегиялық және бағдарламалық құжаттарда айқындалған мақсаттар мен міндеттерге сәйкес келетін және орнықты экономикалық дамуды қолдауға,

азаматтардың әл-ауқатын жақсартуға, бюджетті жоспарлау мен атқару сапасын және мемлекеттік шығыстардың тиімділігін арттыруға бағытталады.

Жолдауда көрсетілген шағын бизнесті қолдау, білім алуға қол жетімділік, студенттерге кредит берудің қазіргі заманғы жүйесін құру, халықтың өмір сүру деңгейін арттыру сияқты бағыттардағы маңызды бастамалар мемлекеттің бюджет саясатында көрінісін тапты.

5.4. 2005 - 2007 жылдарға арналған мемлекеттік бюджеттің кірістері.

Мемлекеттік бюджеттің кірістері 2005 жылға арналған макроэкономикалық көрсеткіштерді қайта қарау нәтижесінде, 2004 жылдың қорытындысы бойынша есептік көрсеткіштерге, сондай-ақ мұнай секторындағы кәсіпорындар бойынша біржолғы сипаттағы болжамды қосымша түсімдерге негізделе отырып нақтыланды.

2005 жылы салықтық түсімдердің өсуі алдыңғы жылға қатынасы бойынша 23,9 %, 2006 және 2007 жылдары тиісінше - 10,6 % және 12 % құрайды.

Кірістердің болжамын есептеулерде бұрын болжанған мерзім 2005 жылғы 1 қаңтардың орнына 2006 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енетін тіркелген активтер бойынша амортизациялық аударымдарды есептеу тәртібін реттейтін Салық кодексінің ережелеріне енгізілген өзгерістер ескерілді.

2005 жылы салықтық емес түсімдер 2004 жылға теңге бағамының нығаюымен және 2004 жылғы біржолдық төлемдердің түсуімен, 2006 жылы 2005 жылға нақтыланған болжамға 5,7 %-ға өсуімен және 2007 жылы - 2006 жылғы нақтыланған болжамға 4 %-ға ұлғаюмен байланысты 49,2%-ға азаюмен болжанады.

8-кесте

2005 - 2007 жылдарға арналған мемлекеттік бюджет кірістерінің болжамы
(ЖІӨ-ге пайызбен)

Атауы	2005 жыл	2006 жыл	2007 жыл
Кірістер	23,3	21,8	21,7
Салықтық түсімдер	22,3	20,8	20,5
Салықтық емес түсімдер	0,6	0,6	0,5
Негізгі капиталды сатудан түскен түсімдер	0,3	0,4	0,7

Орта мерзімді перспективада Ұлттық қорда қаражат жинақтау саясатын жалғастыру ж о с п а р л а н у д а .

Әлемдік қаржы рыноктарындағы қолайлы конъюнктураға байланысты мемлекеттік бюджетке табиғи ресурстарды өндірумен байланысты түсетін төлемдер едәуір ұлғайды.

2005 жылы қолданыстағы заңнама жағдайында Ұлттық қорға 128 млрд. теңге, бұл бұрын болжанған сомандан 48,2 %-ға көп, 2006 жылы - 114 млрд. теңге (45,4 %-ға), 2007 жылы - 107,2 млрд. теңге (36%-ға) сомасында түсімдер болжанады.

9-кесте

Мемлекеттік бюджет кірістерінің құрылымы

(мемлекеттік бюджет кірістеріне пайызбен)

Кәсіпорындардан түсетін түсімдер	2005 жыл	2006 жыл	2007 жыл
Мұнай секторынан	26,4	20,9	17,6
Мұнай емес секторынан	73,6	79,1	82,4

5.5. 2005 - 2007 жылдарға арналған мемлекеттік бюджеттің шығыстары.

Оң макроэкономикалық ахуал және соның нәтижесіндегі бюджет жүйесінің барлық деңгейлерінде кірістер түсімдерінің жоғары деңгейін қамтамасыз ету мемлекеттік бюджет шығыстарын қаржыландыруды ұлғайтуға және оның құрылымын өзгертуге а й т а р л ы қ т а й ы қ п а л е т т і .

Нарықтық экономика жағдайында еңбек рыногында жеке сектордағы еңбекке ақы төлеу деңгейімен салыстырғанда мемлекеттік қызметшілердің еңбекақысының төмен деңгейімен сипатталатын ахуал қалыптасты. Бұл мемлекеттік сектордағы жалақының деңгейін жеке сектордың деңгейіне жақындату қажеттілігін негіздейді.

Осы проблеманы шешу үшін, орындалатын жұмыстың өнімділігі мен сапасын ынталандыру, мемлекеттік қызметке жоғары білікті және кәсіптік кадрларды тарту, халықтың әл-ауқатын жақсарту мақсатында Жолдауға сәйкес 2005 жылғы 1 шілдеден бастап мемлекеттік қызметшілер мен бюджет сапасы қызметкерлерінің жалақысы орта есеппен 32 %-ға, ал 2007 жылдан бастап - орта есеппен 30 %-ға ұлғайтылатын болады.

2005 жылғы 1 шілдеден бастап ең төменгі жалақы мөлшері 9200 теңгені құрайды.

Мемлекеттік қызметшілер мен бюджет саласы қызметкерлерінің жалақысын ұлғайту үшін мемлекеттік бюджетте 2005 - 2007 жылдары 242 млрд. жуық теңге, оның ішінде 2005 жылы 53,2 млрд. теңге қосымша қаражат көзделетін болады.

Қазіргі уақытта экономика білімге негізделген дамудың сапалы жаңа кезеңінде ауысуда. Қатаң әлемдік рыноктық бәсекелестік жағдайда мемлекеттің экономикалық өсуі мен өркендеуі қазіргі заманғы ойшыл, жұмысқа қабілетті, білімді адамдарға байланысты, оларға өзін өзі барынша көрсете білу және жаңа білімдер алу үшін барлық ж а ғ д а й л а р ж а с а л а т ы н б о л а д ы .

Қазақстанға қазіргі әлемде лайықты орын алуға мүмкіндік беретін тиімді жұмыс істейтін білім беру жүйесін қалыптастыру, кадрларды оқыту мен даярлаудың неғұрлым жоғары деңгейіне көшу мақсатында Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 11 қазандағы N 1459 Жарлығымен Білім беруді дамытудың 2005 - 2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы бекітілді, оның іске асырылуына 2005 - 2007 жылдары мемлекеттік бюджеттен 2004 жылдың деңгейіне қосымша 90 млрд.

а с т а м т е ң г е ж і б е р і л е т і н б о л а д ы .

Мемлекет басшысы Жолдауында білім беру жүйесін әлемдік стандарттар деңгейіне шығару, болашақтың жоғары технологиялық әрі ғылымды қажетсінетін өндірістері үшін кадрлық қорлар жасақтау мақсатында оны жетілдіру қажеттігі туралы атап өтті.

Осыған байланысты, студенттердің оқуын бюджеттен қаржыландырудың бірыңғай жүйесін құру мақсатында білім беру кредиттерінің есебінен білім беруге арналған к р е д и т т е р д і ң м ө л ш е р і

50 % ұлғайтылады, сонымен бір мезгілде осы аталған кредиттердің қайтарылуына мемлекеттің кепілдігін беруді қамтамасыз ете отырып, екінші деңгейдегі банктер арқылы студенттерге кредит бөлудің осы заманғы жүйесі жасалады.

Сондай-ақ, студенттерге берілетін кредиттерді мемлекеттік кепілдендіру жүйесін іске асыру мақсатында таяудағы 5 жыл ішінде "Қаржы орталығы" акционерлік қоғамы арқылы қосымша шамамен 2 млрд.теңге, оның ішінде:

2005 жылы - 600 млн. теңге;

2006 жылы - 350 млн. теңге;

2007 жылы - 350 млн. теңге бөлінетін болады.

2005 жылғы 1 шілдеден бастап жоғары оқу орындарының студенттеріне, сондай-ақ кәсіптік орта білім беру ұйымдарының оқушыларына стипендиялар мөлшері екі еседен аса ұлғайтылатын болады. Осы мақсаттарға 2005 - 2007 жылдары бюджеттен 22,5 млрд. т е ң г е қ о с ы м ш а б ө л і н е д і .

Жыл сайын "Болашақ" бағдарламасының шеңберінде ең үздік үш мың студентке республикалық бюджеттен әлемнің озық жоғары оқу орындарында тағлымдамадан өту үшін қ а р а ж а т б ө л і н е т і н б о л а д ы .

Профессор-оқытушылар құрамын қолдау мақсатында "Үздік оқытушы" мемлекеттік стипендия төленетін болады, ол кез келген шетелге тәжірибеден өтуге баруды қарастыратын әрі бір жыл бойы ғылыми зерттеулер жүргізуге берілетін гранттың м ә р т е б е с і н е и е б о л а д ы .

Әзірленетін "Жасыл ел" бағдарламасының шеңберінде жастар арасында жұмыссыздық деңгейін азайту мақсатында ормандарды молықтыру, республика аумақтарын көгалдандыру мен абаттандыру жөніндегі іс-шараларға оқушылар мен студенттер, сондай-ақ жұмыс істемейтін жастар тартылатын болады. Сондай-ақ жазғы демалыс кезінде тұрғын үй салу жөніндегі іс-шараларға студенттердің қатысуы үшін құрылыс ж а с а қ т а р ы ұ й ы м д а с т ы р ы л а т ы н б о л а д ы .

"Білім беру" функционалдық тобы бойынша шығыстар 2005 жылы ЖІӨ-ге 3,5 %, 2006 жылы - 3,8 %, 2007 жылы - 4,4 % деңгейінде көзделетін болады.

Денсаулық сақтау саласында Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 13 қыркүйектегі N 1438 Жарлығымен Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау ісін реформалау мен дамытудың 2005 - 2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы бекітілді, оның іске асырылуына 2005 - 2007 жылдары мемлекеттік

бюджетте 2004 жылдың деңгейіне қосымша шамамен 117,7 млрд. теңге сомасында қаражат көзделетін болады.

Осы бағдарламаны іске асыру шеңберінде 2005 жылғы мемлекеттік бюджетте мыналарға қаражат көзделген:

жүкті әйелдерді құрамында темір және йоды бар препараттармен тегін қамтамасыз етуге - 736,8 млн. теңге, барлығы 2005 - 2007 жылдары шамамен 2,3 млрд. теңге бөлінетін болады;

5 жасқа дейінгі балаларды дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етуге - 532,3 млн. теңге, барлығы 2005 - 2007 жылдары шамамен 1,7 млрд. теңге бөлінетін болады; азаматтардың жекелеген санаттарына медициналық алдын-алу тексерулерін жүзеге асыруға - 847,8 млн. теңге, барлығы 2005 - 2007 жылдары шамамен 10,2 млрд. теңге бөлінетін болады;

жергілікті деңгейдегі медициналық денсаулық сақтау ұйымдарын материалдық-техникалық жарақтандыруға - 5,2 млрд. теңге;

"Денсаулық сақтау" функционалдық тобы бойынша шығыстар 2005 жылы ЖІӨ-ге 2,6 %, 2006 жылы - 2,7 %, 2007 жылы - 2,8 % деңгейінде көзделетін болады.

Ауқымды әлеуметтік бағдарлама - Жолдаудың басты ерекшеліктерінің бірі. Бюджеттік ресурстар әлеуметтік бағдарламаларды қаржыландыруға және халықтың неғұрлым осал жіктерін қолдауға бағытталатын болады. Реформалардың нақты нәтижелері халықтың өмір сүру деңгейін сапалы жақсартуға әкелуі тиіс.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 30 қарашадағы N 1241 қаулысымен Қазақстан Республикасында әлеуметтік реформаларды одан әрі тереңдетудің 2005 - 2007 жылдарға арналған бағдарламасы (бұдан әрі - Әлеуметтік реформалар бағдарламасы) бекітілді.

Жолдауда Мемлекет басшысы осы бағдарламаның жеке іс-шараларын нақтылады:

2005 жылғы 1 шілдеден бастап зейнетақы жасына жеткен Қазақстанның барлық азаматтарына жұмыс өтіміне, жалақысы мен есептелген зейнетақы мөлшеріне қарамастан, 3000 теңге мөлшерінде базалық зейнетақы төлемі төленетін болады. Базалық зейнетақы төлемін есепке алғанда ең төменгі зейнетақы мөлшері 9200 теңгені құрайды;

2006 жылдан бастап мүгедектігіне байланысты мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар мөлшері 1000 теңгеге, асыраушысынан айырылуына байланысты асырауындағы адамдар санына байланысты 300-ден 1000 теңгеге дейін қосымша артырылатын болады;

әлеуметтік реформалар бағдарламасында жоспарланғандай, 2007 жылдан бастап емес, 2006 жылдан бастап бір жасқа дейінгі баланы күтуге мемлекеттік жәрдемақылар енгізіледі.

Сонымен қатар, халықты әлеуметтік қолдау шеңберінде орта мерзімді кезеңде: 2006 жылдан бастап жасы бойынша мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылардың

және жер асты және ашық тау-кен жұмыстарында, өте зиянды және еңбек жағдайы аса ауыр жұмыстарда жұмыс істеген адамдарға мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылардың мөлшерін қосымша 1000 теңгеге арттыру;

төрт және одан да көп кәмелетке толмаған балалары бар көп балалы аналарға, сондай-ақ "Алтын алқа", "Күміс алқа" немесе бірінші және екінші дәрежелі "Ана даңқы" белгілерімен марапатталған аналарға арнаулы мемлекеттік жәрдемақылардың мөлшерін 4000 теңгеге көбейту қосымша жоспарлануда.

Осылайша, Әлеуметтік реформалар бағдарламасының іс-шараларын іске асыруға және мемлекеттік бюджеттен халықты әлеуметтік қолдау жөніндегі қосымша шараларды қаржыландыруға 2005 - 2007 жылдары 2004 жылдың деңгейіне шамамен қосымша 310,5 млрд. теңге бөлінеді.

"Әлеуметтік қамсыздандыру және әлеуметтік көмек" функционалдық тобы бойынша шығыстар 2005 жылы ЖІӨ-ден 5,3 %, 2006 жылы ЖІӨ-ден 5,4 %, 2007 жылы ЖІӨ-ден 5,2 % деңгейінде көзделетін болады.

Ауыл, су, орман, балық шаруашылығы және қоршаған ортаны қорғау саласында азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және агроөнеркәсіптік кешеннің бәсекеге қабілеттілігін арттыру үшін жағдайлар жасау мақсатында, сондай-ақ ауыл аймақтарын кешенді дамыту және ауыл тұрғындарын ұлттық стандарттағы өмір сапасы бар қалыпты өмірмен қамтамасыз ету үшін 2005 жылы "Агроөнеркәсіп кешені мен ауылдық аумақтарды дамытуды мемлекеттік реттеу туралы" Қазақстан Республикасының Заңы әзірленеді.

Ормандар алаңдарын ұлғайту, елді мекендерді көгалдандыру және олардың айналасына жасыл аймақтар құру, сондай-ақ экологиялық жағдайды жақсартудың маңызды құраушысы болып табылатын өсімдіктер мен жануарлар дүниесін сақтау және ұтымды пайдалану мақсатында, халықтың өмір сүруінің қолайлы жағдайларын жасау мен биологиялық әр түрлілікті сақтау үшін "Жасыл ел" бағдарламасы әзірленеді, оны іске асыру ормандарды күзету, қорғау және өсімін молайту саласындағы жағдайды тұрақтандыруға, республиканың табиғи-қорықтар қорын сақтауды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Бұл іс-шараларға мемлекеттік бюджетте қажетті қаражат көздеу болжанды.

"Ауыл, су, орман, балық шаруашылығы және қоршаған ортаны қорғау" функционалдық тобы бойынша шығыстар 2005 жылы ЖІӨ-ден 1,4%, 2006 жылы ЖІӨ-ден 1,5 %, 2007 жылы ЖІӨ-ден 1,4 % деңгейінде көзделетін болады.

Мемлекет басшысы Жолдауда кәсіпкерлік ортаны одан әрі күшейту мәселелеріне және шағын және орта бизнесті дамытудың жаңа идеологиясын қалыптастыру қажеттігіне ерекше көңіл бөлді.

Ең маңызды аспектілердің бірі шағын кәсіпкерлік инфрақұрылымын кеңейту болады. "Шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры" акционерлік қоғамының (бұдан әрі - Қор) базасында "Қаржы супермаркеті" құрылады.

Қорға 2005 жылғы республикалық бюджеттен жарғылық капиталды ұлғайту үшін 10 млрд. теңге, оның ішінде:

кейін шағын кәсіпкерлік субъектілеріне шағын кредиттер беруді қамтамасыз ету үшін Қордың жүз пайыздық қатысуымен шағын кредиттік ұйымдар құру; жеке инвесторлардан және банктерден кредиттерді алу кезінде шағын кәсіпкерлік субъектілері үшін кепілдік беру жүйесін құру;

жобалық кредит беруді қаржылық қолдау, франчайзинг негізіндегі жобаларды қаржыландыру, бизнес-жобаларды әзірлеу, кейіннен конкурстық негізде шағын кәсіпкерлік субъектілеріне берумен олардың бастапқы элементтерін іске асыру, кейіннен қайта құрылымдаумен және кәсіпкерге берумен дайын бизнесті сатып алу жөніндегі жобаларды қаржыландыру үшін бөлінетін болады.

Орта мерзімді фискалдық саясатты нақтылау ескерілген мемлекеттік бюджеттің шығыстары 10-кестеде көрсетілген.

10-кесте

2005 - 2007 жылдарға арналған мемлекеттік бюджет шығыстарының болжамы
(ЖІӨ-ге пайызбен)

Атауы	2005 жыл	2006 жыл	2007 жыл
1	2	3	4
Шығыстар	25,2	23,9	23,8
Жалпы сипаттағы қызметтер көрсету	1,4	1,3	1,3
Қорғаныс	1,2	1,2	1,2
Қоғамдық тәртіп және қауіпсіздік	2,2	1,9	1,9
Білім беру	3,5	3,8	4,4
Денсаулық сақтау	2,6	2,7	2,8
Әлеуметтік көмек және қамсыздандыру	5,3	5,4	5,2
Тұрғын-үй коммуналдық шаруашылық	2,2	1,9	1,9
Мәдениет, спорт, ақпараттық кеңістік	0,7	0,7	0,6
Туризм және Жылу-энергетика кешені	0,5	0,3	0,2
қойнауын пайдалану	0,5	0,3	0,2
Ауыл, су, орман, балық және қоршаған ортаны қорғау	1,4	1,5	1,4
шаруашылығы	1,4	1,4	1,3
Көлік және байланыс	1,7	1,4	1,3
Басқалар	1,8	1,2	1,0

Борышқа қызмет көрсету	0,5	0,5	0,5
Ресми трансферттер	0,2	0,1	0,1

Орта мерзімді фискалдық саясатты нақтылау өзгерген макроэкономикалық жағдайды және мемлекет қабылдаған жаңа міндеттемелерді ескере отырып, мемлекеттік бюджеттің орта мерзімді перспективаға мүмкіндіктерін айқындап берді. Оларды іске асыру үшін мемлекеттік бюджет өлшемдері, оның ішінде тапшылық қайта қаралды.

2005 жылы мемлекеттік бюджет тапшылығы ЖІӨ-ге 1,7 %-ды, 2006 - 2007 жылдары - ЖІӨ-ге 1,9 %-ды құрайды.

Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатын қалыптастырудың және пайдаланудың орта мерзімді перспективаға арналған тұжырымдамасын әзірлеуге, Мемлекет басшысының Қазақстан халқына Жолдауында айқындалған міндеттерді іске асыру қажеттігіне және жүргізіліп жатқан жинақтар саясатына байланысты республикалық бюджет тапшылығының өлшемдерін айқындау бюджеттің мұнайдан тыс тапшылығының қалыптасып отырған мөлшеріне негізделе отырып жүзеге асырылатын болады.